

- 2) робота з літературою в процесі реферування, конспектування, анотування, цитування і т.ін.;
- 3) автоматичний переклад текстів за допомогою програм-перекладачів (PROMT XT) із використанням електронних словників (Abby Lingvo 7.0.);
- 4) зберігання і накопичення інформації (CD-, DVD-диски, зовнішні накопичувачі на магнітних дисках, Flash-диски);
- 5) планування процесу дослідження (система управління Microsoft Outlook);
- 6) спілкування з провідними фахівцями (Internet, електронна пошта);
- 7) обробка і відтворення графіки та звуку (програвачі Microsoft Media Player, WinAmp, Apollo, WinDVD, zplayer, програми для перегляду зображень ACD See, PhotoShop, CorelDraw, програми для створення схем, креслень і графіків Visio) та ін.;
- 8) пропаганда і впровадження результатів дослідження (виступи на відеофорумах, телемостах, публікації в ЗМІ, Інтернет).

Як бачимо, і в аудиторній, і в позааудиторній діяльності ІКТ виступають засобами комунікації, самовираження та самореалізації, що дає змогу стверджувати, що саме інформатизація освіти та широке застосування ІКТ є одним із основних шляхів удосконалення СРС.

Таким чином, зростаюча роль інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутнього фахівця сприяє підвищенню інтересу до їх використання в організації самостійної роботи студентів, забезпечуючи розв'язання широкого кола навчальних, професійних і дослідницьких завдань.

Список використаної літератури

1. Власюк О. Я. Роль самоосвіти студентів у процесі їхньої професійної підготовки у вищих навчальних закладах / О. Я. Власюк // Вища освіта України. — Додаток 4. Т. IV (16), 2009 р. — Тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору». — С. 61—65.
2. Ланде Д.В. Поиск знаний в интернете. Профессиональная работа / Д. В. Ланде. — М. : Вильямс, 2005. — 72 с.
3. Мороз В. Д. Самостійна навчальна робота студентів : монографія / В. Д. Мороз. — Х. : ХМК, 2003. — 63 с.
4. Сачук А. С. Информационно-коммуникативные технологии в образовании и в школе / Сачук А. С. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://studygur.ru/doc/717900/informacionno-kommunikativnye-tehnologii-v-obrazovanii#>

ОСНОВА ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І САМОВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Овчаренко Л.К., Циганенко І.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Стаття присвячена проблемам самостійної підготовки майбутніх лікарів. Розглянуто принципи перерозподілу навчального матеріалу, роль викладача у формуванні навичок самостійного навчання, використання комп'ютерних технологій для оптимізації навчання.

Ключові слова: переорієнтація в організації навчального процесу, персональні сайти, віртуальне середовище.

В умовах сьогодення значно зросли вимоги до якості освіти в медичних ВНЗ. Концепція розвитку вищої медичної освіти орієнтована на таку модель підготовки спеціалістів охорони здоров'я, яка могла б забезпечити гарантований рівень медичної допомоги населенню, збереження і відновлення здоров'я громадян. Її реалізація покликана забезпечити вирішення таких завдань:

- підготовка професійно мобільного, мотивованого спеціаліста;
- забезпечення випускників необхідним для професійної діяльності обсягом теоретичних знань, практичних умінь і навичок;
- формування навичок роботи з джерелами інформації і вміння здійснювати самостійну професійно-пізнавальну роботу.

Розв'язанню проблем організації самостійної діяльності та засвоєння навчального матеріалу в педагогічній теорії і практиці приділяється велика увага. Це питання здавна хвилювало філософів, психологів, педагогів, починаючи від Сократа, Демокріта, Я.А. Коменського, Ж-Ж. Руссо, К.Д. Ушинського, О.С. Макаренка, В.О. Сухомлинського, які розуміли важливість розв'язання цієї проблеми, яка донині не втрачає актуальності. Знаменитий вислів Я. А. Коменського «...альфою та омегою нашої дидактики нехай буде пошук і відкриття способу, за якого б учителі менше навчали, а учні більше б училися» не втратив свого значення.

Протягом останніх років спостерігається переорієнтація організації навчального процесу – зі зменшення кількості обов'язкових аудиторних занять до збільшення часу на самостійну роботу студентів (СРС), що потребує певних змін у методиці викладання медичних дисциплін. СРС спрямована на поглиблення, осмислення, розширення знань із програми дисципліни, що вивчається, формування дослідницьких навичок майбутніх спеціалістів. Проте СРС не можна уявляти як стихійну діяльність, що не керується викладачем. У такій ситуації, коли студент сам вивчає певний обсяг навчальної літератури, успіх його пізнань залежить від мотивації та сумлінності, особистого досвіду організації і виконання самостійної роботи. Одним із головних питань, що вирішує викладач, є розподіл предметного матеріалу для аудиторних занять і самостійної роботи. Розповсюдженою педагогічною помилкою є прагнення донести до студента максимум змісту теми, з якого він може сприйняти лише мінімум.

Завдання викладача полягає в розвитку творчих здібностей студента. Їм пропонується в ролі випереджувального навчання самостійно опрацювати навчальний матеріал, аналізувати прочитане, відбирати головне, конспектувати основні положення, працюючи з першоджерелами, методичною літературою. По мірі формування вмінь і навичок у студентів навчальні завдання поступово ускладнюються, безпосередня допомога викладача зменшується, а самостійна робота збільшується, покращуються результати навчання. При цьому педагог має відігравати

роль помічника, консультанта, джерела інформації і не нав'язувати свого рішення.

Відомі деякі принципи раціонального розподілу предметного матеріалу, засновані на психологічних закономірностях навчальної діяльності: системність, проблемність, спрямованість на формування певних практичних навичок. Системне викладення навчального матеріалу дисципліни дозволяє виділити її інваріантні властивості та різноманітні варіанти. На цьому засновано викладання інваріантних основ дисципліни, а різні варіанти, їх деталізація рекомендуються для самостійного вивчення.

Інтенсифікації СРС сприяє принцип проблемності. Його використання в процесі аудиторної роботи дозволяє підвищити інтерес до засвоєння матеріалу і сприяє формуванню клінічного мислення. Постійний пошук нових рішень, їх обґрунтування, узагальнення і систематизація отриманих знань, перенесення їх у нестандартні ситуації роблять знання гнучкішими, мобільнішими, виробляють уміння і навички, а також потребу в самоосвіті.

Щоб сформувати в студентів навички самостійної діяльності, потрібно перш за все навчити їх прийомам мислення і виробити прагнення пошукового пізнання. Організація СРС під керівництвом викладача - один із найефективніших напрямів навчального процесу, бо СРС розвиває творчу діяльність, яка стимулює засвоєння і закріплення знань. Не потрібно забувати про те, що перед студентом треба ставити здійсненні завдання й «адекватно» оцінювати його роботу. Непосильні завдання, постійні «поразки» призводять до протилежного результату. Самостійна робота набуває особливої актуальності при вивченні спеціальних дисциплін, оскільки стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, виробляє навички прийняття рішень.

Для організації СРС широко використовуються персональні сайти викладачів, на яких розміщені навчально-методичні матеріали, освітні відео-ресурси, посилання на електронні бібліотеки і журнали, надання різних довідкових матеріалів із мережі Інтернет. На форумі студенти в позаурочний час вирішують навчальні завдання, долучаються до обговорення науково-методичних завдань, пов'язаних із написанням курсових, дипломних робіт, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; студенти рекомендують один одному літературу, розміщують на сайті свої наукові статті, есе тощо.

Для організації самостійної пізнавальної діяльності студента використовуються додаткові навчальні матеріали, доступ до яких студент має через локальну мережу (мультимедійні навчальні комплекси, копії підручників та електронних підручників тощо). Використання віртуального середовища слугує для здійснення дистанційного навчання та для підтримки очної і заочної форм навчання, відіграючи важливу роль у ефективній організації СРС. Кожен студент отримує доступ до матеріалів курсу, самостійно опрацьовує його і відправляє звіти на перевірку (зберігаючи їх у спеціальних папках). Студент має можливість спілкуватися з викладачем, надсилаючи миттєві повідомлення, залишаючи повідомлення на форумі, відправляючи на перевірку результати виконаної самостійної роботи, здійснюючи самоконтроль за допомогою розроблених комп'ютерних тестів, які є дієвим засобом не тільки перевірки знань студентів, а й управління процесом навчання, здійснюючи функції тренінгу і самоконтролю.

Позитивні результати самостійної роботи, виховання і самовиховання в процесі підготовки визначають можливість особистісної та професійної адаптації, сприяють формуванню спеціаліста, здатного до самовдосконалення.

Список використаної літератури

1. Артюшина М. В. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: навчальний посібник / М. В. Артюшина, О. М. Котикова, Г. М. Романова. – К. : КНЕУ, 2007. – 528 с.
2. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / За ред. В. Г. Кременя. Авторський колектив : М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, 1. 1. Бабин. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с. ISBN 966-692-484-6
3. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384. – ISBN 966-364-246-7

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Оджубейська О.Д., Король Д.М., Рамусь М.О., Зубченко С.Г., Калашніков Д.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглядаються особливості організації самостійної роботи студентів з урахуванням сучасних вимог та умов навчання, а також методи її ефективної організації як невід'ємної складової в системі підготовки майбутніх лікарів.

Ключові слова: самостійна робота, самостійність, інформаційно-комунікативні технології.

Зміни, що відбуваються в європейському освітньому просторі, дають великий шанс нашим студентам, викладачам і науковцям не залишитися на узбіччі глобалізаційних процесів, які на початку ХХІ століття охопили практично всі сфери діяльності людини. Але успішно здолати посталі перед нами виклики ми зможемо лише за умови глибокого переконання в правильності поставлених завдань, яке має базуватися на їх розумінні та внутрішньому сприйнятті.

Якісна підготовка лікаря є запорукою майбутнього країни, важливою складовою її національної ідентичності та державного добробуту. Державна національна програма "Освіта. Україна ХХІ століття" визначила стратегію розвитку освіти в Україні, пріоритетні напрями і шляхи створення системи безперервного навчання.

Реформування сучасного українського суспільства спрямоване на створення цілісної системи безперервної освіти, на розширення сфери самостійної діяльності студентів, які формують навички самоорганізації та мотивованої самоосвіти у своїй галузі.

Відповідно до положення "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах" самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від